

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-188/18-L

Název	Základní škola Chrastava, náměstí 1. máje 228, okres Liberec - příspěvková organizace
Sídlo	náměstí 1. máje 228, 463 31 Chrastava
E-mail	zschrastava@volny.cz
IČ	72741643
Identifikátor	600079783
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Aleš Trpišovský
Zřizovatel	Město Chrastava
Místa inspekční činnosti	náměstí 1. máje 228, 463 31 Chrastava Revoluční 442, 463 31 Chrastava Školní 381, 463 31 Chrastava
Termín inspekční činnosti	29. 1. 2018 – 1. 2. 2018

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a školní družinou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zjišťování a hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů (dále „ŠVP“) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola Chrastava, náměstí 1. máje 228, okres Liberec, příspěvková organizace vykonává v souladu s údaji zapsanými v rejstříku škol a školských zařízení činnost základní školy (dále „ZŠ“ nebo „škola“) a školní družiny (dále „ŠD“). Ve škole se v době inspekční činnosti vzdělávalo celkem 648 žáků v 27 třídách, z nichž dvě jsou vedeny jako třídy speciální. Dva žáci plní povinnou školní docházku v zahraničí. Stanovená kapacita 856 žáků je využita na 76 %. Trend v počtu žáků a otevíraných tříd je ve sledovaném období od poslední inspekční činnosti v roce 2012 přes dílčí výkyvy stoupající (v roce 2012 byla škola naplněna z 61 %). Škola jako jediná instituce svého druhu ve městě je spádová nejen pro žáky z Chrastavy a jejích odloučených částí, ale i pro žáky ze samostatných obcí v širokém okolí. Zájmové vzdělávání v ŠD je realizováno v pěti odděleních (v minulých školních letech jen ve čtyřech), nově stanovená kapacita ŠD 138 žáků je využívána stoprocentně. ŠD navštěvují především žáci 1. až 3. ročníků, výjimečně i žáci 4. ročníku a jednotliví žáci ze speciálních tříd. Školu tvoří tři samostatné budovy vzdálené od sebe 5 až 10 minut chůze. V budovách na náměstí 1. máje a ve Školní ulici jsou začleněny třídy 1. i 2. stupně, v budově v Revoluční ulici je umístěno šest tříd prvních a druhých ročníků, dále se zde nacházejí dvě třídy speciální a všech pět oddělení ŠD. Stravovací služby žákům školy zajišťuje jiný právní subjekt.

Základní informace o škole jsou zveřejněny na webových stránkách www.zschrastava.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy splňuje zákonné předpoklady pro výkon funkce, kterou zastává od roku 2004. V koncepčním dokumentu „Plán rozvoje školy (strategické cíle na období 2015 - 2019)“ vychází z podrobné analýzy vnějších a vnitřních podmínek školy a stanovuje konkrétní vizi, cíle a priority rozvoje školy prakticky ve všech oblastech výchovy a vzdělávání. Důraz je kladen na zlepšení materiálních, finančních i personálních podmínek, důsledné naplňování ŠVP různými formami, budování harmonického klimatu ve škole, rozšíření partnerství a spolupráce (zejména se zřizovatelem, místními i regionálními institucemi apod.), ale i na propagaci školy a jejího dobrého jména na veřejnosti. Koncepce je pravidelně, systematicky a důsledně vyhodnocována a inovována na základě spolupráce prakticky všech zaměstnanců a sociálních partnerů, což výrazně podporuje efektivitu řízení. Řízení školy i přes objektivní komplikace vyplývající z výuky na třech od sebe vzdálených místech je přehledné a funkční. Osvědčil se model, kdy ředitel školy delegoval některé své pravomoci na dvě zástupkyně ředitele (pro oblast výchovy a vzdělávání a pro ekonomiku a provoz). Ve sledovaném období vedení školy prokazatelně realizovalo kontrolní a hospitační činnost podle zpracovaného plánu kontrolní a hospitační činnosti. Průběh hospitovaných hodin je projednáván s vyučujícími a jsou přijímána odpovídající opatření k případnému zlepšení.

Ředitel školy se snaží zabezpečovat optimální personální podmínky pro vzdělávání. V době inspekční činnosti výchovně vzdělávací proces zajišťovalo 39 učitelů (včetně ředitele školy a jedné jeho zástupkyně) a pět vychovatelek v ŠD, přičemž tři z nich zároveň pracují na částečný úvazek jako asistentky pedagoga. Pouze dva vyučující nespĺňují předepsané předpoklady odborné kvalifikace, oba v současné době za účelem jejich splnění studují. Škola má plně kvalifikovaného ICT koordinátora, dva koordinátory školních vzdělávacích programů, metodičku prevence rizikového chování, výchovnou poradkyni a koordinátora environmentální výchovy a vzdělávání. Vedení školy práci pedagogů systematicky vyhodnocuje a poskytuje jim zpětnou vazbu, funkční je vzájemná komunikace pedagogů zaměřená na sdílení a výměny zkušeností, učebních materiálů a spolupráci v metodických

orgánech a při vzájemných hospitacích. Pro další vzdělávání pedagogických pracovníků jsou ve škole vytvořeny dobré podmínky, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb školy i přání vyučujících. Je zpracován pečlivě a promyšleně s důrazem mimo jiné na aktuální změny ve školství (oblast inkluzivního vzdělávání, čtenářská a finanční gramotnost aj.).

Jako optimální a odpovídající všem současným požadavkům lze hodnotit prostorové a materiální podmínky pouze budovy na náměstí 1. máje, která poskytuje dostatek místa pro žáky (mimo jiné ve specializovaných učebnách v podkroví a v prostorné tělocvičně) i přiměřené zázemí pro pedagogy. Jediná je vybavena výtahem pro bezbariérový přístup. Zbylé dva objekty vyžadují poměrně rozsáhlé stavebně technické zásahy, i když v nedávném období proběhly některé dílčí úpravy, např. ve Školní ulici modernizace učebny informatiky a tělocvičny. V tomto objektu bude zřejmě ještě v roce 2018 zahájena rozsáhlá rekonstrukce budovy a kultivace přilehlých pozemků při nutnosti celý objekt vyklidit a soustředit výuku do zbylých dvou pracovišť školy. Výhledově bude nutná podobná rekonstrukce objektu v Revoluční ulici, i když optimálnější by bylo tento objekt spíše opustit a soustředit výuku na zbylá dvě místa. To by však vyžadovalo za stávajících poměrů ekonomicky a právně nerealizovatelnou přístavbu ve Školní ulici. Veškeré prostory školy jsou esteticky upravené, čisté. Žáci mají k dispozici nastavitelný a průběžně inovovaný žákovský nábytek.

Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou většinou vybaveny dataprojektory a základní audiovizuální technikou, všichni vyučující mají k dispozici osobní notebooky. Aktuálně je jednou z priorit vedení školy obnova zastaralejšího vybavení žákovskými počítači, což se v nedávné době podařilo zatím u dvou počítačových učeben. V době inspekční činnosti měla škola k dispozici 66 žákovských počítačů s připojením k internetu, zhruba polovina byla starší tří let.

Ředitel školy trvale sleduje stav a efektivní využívání stávajících materiálních podmínek ZŠ i ŠD, přijímá opatření ke zlepšení jejich stavu a ve spolupráci se zřizovatelem usiluje o udržení dobrého technického stavu školy i estetického a podnětného prostředí pro vzdělávání.

Škola zajišťuje bezpečné prostředí a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a poskytuje žákům informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví (dále „BOZ“). Podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků jsou obsaženy ve Směrnici k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, ve Školním řádu, Organizační směrnici BOZP, v Poučení žáků o BOZ a v provozních řádech učeben a sportoviště. Vedení školy analyzuje případná rizika v oblasti bezpečnosti při činnostech žáků ve škole i při vzdělávacích činnostech mimo školu (tzv. prevence a řízení rizik). Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku poučeni o ochraně zdraví a o ochraně člověka za mimořádných událostí (viz zápisy v třídních knihách). K zajištění první pomoci má škola vypracovaný traumatologický plán první pomoci. Zaměstnanci školy jsou opakovaně školeni o bezpečnosti a ochraně zdraví a se zásadami poskytování první pomoci (viz záznam a osnova o provedeném periodickém školení pracovníků). Škola pravidelně zajišťuje provádění kontrol elektrických zařízení, revizí tělovýchovného nářadí a odstranění zjištěných závad. Škola eviduje v knize úrazů všechny údaje o úrazech žáků, ke kterým došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Jsou realizovány praktické nácviky evakuace (záznamy v požární knize). Budovy školy jsou zabezpečeny před vniknutím neoprávněných osob uzamčením všech vchodových dveří ve všech budovách a videotelefonem v prostorách vstupu a školní družiny v Revoluční ulici.

V roce 2016 škola hospodařila s finančními zdroji ze státního rozpočtu v oblasti přímých nákladů na vzdělávání a s prostředky tří rozvojových programů MŠMT (např. Podpora

školních psychologů a speciálních pedagogů), dále s příspěvkem na provoz od zřizovatele a dvěma krajskými účelovými dotacemi Educa a Pedagogická asistence. Dalším zdrojem financování byly ostatní zdroje školy, mezi které patřily výnosy za úplatu ve školní družině, čerpání fondů, sponzorské dary a zdroje z doplňkové činnosti za pronájmy. Škola v roce 2016 nevyužila finanční prostředky z ESF. Učebnice, učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků bylo převážně hrazeno ze státního rozpočtu. Finanční zdroje jsou hospodárně a efektivně využity pro rozvoj školy. Finanční a materiální předpoklady školy jsou na velmi dobré úrovni, což vytváří podmínky pro funkční chod školy a realizaci ŠVP.

Škola nemá vlastní školní jídelnu ani jídelnu – výdejnu. Žáci a zaměstnanci školy se stravují v nedaleké samostatné školní jídelně. Ve Školní ulici je pitný režim žákům zajištěn prostřednictvím nápojového automatu (voda slazená a neslazená, ovocné šťávy). Dle ŠVP jsou žáci školy seznamováni se zdravou výživou prostřednictvím výuky v prvouce, výchově ke zdraví a v přírodovědě. Škola je zapojena do školních projektů „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání v ZŠ probíhá podle ředitelem školy vydaných školních vzdělávacích programů. V běžných třídách jde o ŠVP pro základní vzdělávání s motivačním názvem: „Škola směrů, cest a možností“. Ve speciálních třídách (zřízených pro žáky uvedené v §16 odst. 9 školského zákona - třídy určené pro žáky s mentálním postižením) jsou žáci 1. až 6. ročníku vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů (dále „IVP“) s použitím tzv. minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů stanovených v platném RVP ZV a žáci 7. až 9. ročníku podle ŠVP pro ZV „Škola směrů, cest a možností“ – příloha upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením.

Využití disponibilní dotace v běžných třídách je účelné. Na první stupni je nejvíce posílena výuka českého jazyka, matematiky, prvouky, přírodovědy a vlastivědy. Na druhém stupni je disponibilní dotace rozložena mezi větší množství předmětů, nejvýrazněji posiluje český jazyk, matematiku a vzdělávací oblast člověk a příroda. Přínosné pro žáky je i posílení předmětu pracovní činnosti v 9. ročníku.

V průběhu vzdělávání jsou vytvářeny každému žákovi rovné příležitosti pro osobnostní rozvoj, škola přijímá všechny zájemce ke vzdělávání bez omezení, a to včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito žáci jsou správně identifikováni, aktuálně jich je celkem 81, tj. asi 12,5 % z celkového počtu žáků. Škola má vypracovanou kvalitní vlastní strategii práce s těmito žáky včetně přizpůsobení učebních aktivit tak, aby se na nich mohli podílet všichni žáci. IVP (aktuálně celkem 45) jsou tvořeny konkrétně a se znalostí problematiky, důslednější by mělo být jejich pravidelné vyhodnocování ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními.

Hospitované hodiny byly připravené, promyšlené, věcně správné, často spojené s praxí, vycházely ze znalostí a zkušeností žáků a svými cíli a průběhem naplňovaly ŠVP. Ze strany pedagogů byl žákům poskytován dostatek prostoru pro iniciativu a aktivitu, ovšem metody a formy vyžadující samostatný aktivní přístup žáků k práci byly voleny někdy jen minimálně. Cíl hodiny byl většinou stanoven pouze obsahově, nikoliv formou hodnotitelného výkonu žáků. Při výuce převažovala aktivita učitelů, kteří volili především frontální formu výuky za využití permanentního řízeného rozhovoru zaměřeného na zjištění znalostí žáků nebo k dosažení společného závěru vzhledem k probírané látce. Výuka byla účelně podpořena názornými učebními pomůckami, pokud byla k dispozici projekční technika, byla učiteli využívána účelně a promyšleně. Vyučující žákům poskytovali účinnou

zpětnou vazbu využitelnou k dalšímu vzdělávání, během výuky je adresně povzbuzovali, nechyběla práce s chybou. Diferenciace zadávaných úkolů, respektujících individuální pokrok jednotlivců, byla patrná pouze v části hospitovaných hodin. Hodnocení žáků bylo většinou ústní, krátké písemné práce zjišťovaly míru znalostí a byly určeny k následnému hodnocení kvalifikačním stupněm. V některých sledovaných hodinách zejména na druhém stupni se učitelům nedařilo dodržet časový rámec hodiny v jejím závěru. Uspěchané nebo chybějící závěry hodin sice alespoň rámcově shrnovaly probrané učivo, často však chybělo výraznější hodnocení žáků, prvky vzájemného hodnocení a sebehodnocení se vyskytovaly celkově v menšině hodin.

Výuka na prvním stupni probíhala v podnětném prostředí a v příjemné pracovní atmosféře, s vlídným přístupem učitelek. Hospitované hodiny byly zodpovědně připravené po stránce organizační i pedagogické a věcně správné v souladu se ŠVP i potřebami žáků, na které vyučující kladli přiměřené, jasné i srozumitelné požadavky a vyznačovaly se partnerským přístupem vyučujících k žákům a respektováním nastavených pravidel vzájemné komunikace a chování. Výuka byla dobře zvládnuta prostřednictvím frontálních, skupinových a individuálních činností, které na sebe plynule navazovaly. Účelně volené metody a formy práce včetně účinné motivace a vhodně začleněných relaxačních či pohybových aktivit nenásilnou formou podněcovaly žáky a vedly je k procvičování a osvojování probíraného učiva a vytvářely dostatek prostoru pro jejich iniciativu i aktivitu. Zadané úkoly se žákům dařilo plnit, pracovali soustředěně, a to i při větších celcích např. v pracovním vyučování. Žáci byli vyučujícími hodnoceni průběžně, ovšem zpravidla jednoslovně. V závěru hodin byli vedeni k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení, které směřovalo k uvědomění si vlastních úspěchů či neúspěchů. Zpravidla chybělo shrnutí učiva vyučujícími a žáky.

Hodiny českého jazyka a literatury od pátého do devátého ročníku vycházely z promyšlené kontinuity učební látky, jejich značná část byla věnována procvičování a upevňování mluvnických znalostí. Vyučující kladli důraz na základní učivo a jeho propojení s reálným využitím v životě a v dalším studiu. Žáky se dařilo vhodně motivovat k aktivnímu vystupování, a to i při probírání poměrně náročného nebo odtazitého učiva. Zřetelná byla snaha doplnit a oživit převažující frontální výuku skupinovými činnostmi a použitím pracovních listů a dalších pomůcek, některé hodiny byly oživeny také žákovskými referáty. Žáci pracovali s textem a informacemi, aktivně si osvojovali učivo. Vyučujícím se dařilo zapojovat prostřednictvím řízeného rozhovoru prakticky všechny žáky, odpovědi však byly často jen jednoslovné nebo heslovité, důraz na plynulé a spisovné vyjadřování v celých větách nebyl důsledný. Výuka v navštívených hodinách dějepisu byla pro žáky atraktivní, aktivně se zapojovali do vyvozování poznatků a souvislostí. Úspěch zažívali i méně komunikativní a pohotiví žáci.

Výuka cizích jazyků (anglický a německý jazyk – dále „AJ, NJ“) je ve škole organizována klasickým způsobem – AJ od 3. ročníku ve tříhodinové časové dotaci a NJ jako druhý cizí jazyk od 7. ročníku ve dvouhodinové časové dotaci. Zhruba polovina sledovaných hodin angličtiny byla vyučována v nově zbudovaných jazykových učebnách s adekvátním technickým vybavením a prostorovým uspořádáním, které vyučující efektivně při hodinách využívají. Ve všech hodinách cizích jazyků vyučující komunikovali se žáky prakticky výhradně v angličtině (i v nejnižších ročnících) nebo v němčině. Jazyková úroveň vyučujících cizích jazyků ve škole je na velmi dobré úrovni. Ve sledovaných hodinách převažoval činnostní charakter práce, velmi často s inventivním přístupem vyučujících. Učitelé systematicky promýšleli jednotlivé kroky v návaznosti na sebe a využívali vhodné metodické postupy pro danou věkovou skupinu. Variabilita metod a forem práce, systematické procvičování ve variantách, odůvodňování a důsledná kontrola byly

nasměřované k aktivní komunikaci žáků. Získání potřebných jazykových kompetencí dosahují vyučující zaváděním skupinových a kooperativních metod. Výuku podporuje také vhodný výběr využívaných učebnic s množstvím dalších doplňkových materiálů, interaktivních programů a poslechových cvičení. Na prvním stupni v angličtině vyučující nově přecházejí na jiný soubor učebnic. Před jejich použitím žáci prošli tzv. audioorálním kurzem a začali pracovat se svým vlastním portfoliem prací. Žáci mají příležitost ověřit si své komunikační schopnosti také v praxi při výjezdech do zahraničí s pobytem.

Hodiny chemie a fyziky byly převážně podloženy názornými pokusy nebo ukázkami a konkrétními pomůckami, učivo vycházelo ve velké míře ze zkušeností a znalostí žáků. Nadstandardní kvalitu výuky lze přisoudit jedné z hodin chemie v osmém ročníku, která se vyznačovala klidem, důsledností, voleny byly různé způsoby opakování učiva. Chemické pokusy, které prováděli žáci za dodržení bezpečnostních podmínek, byly monitorovány kamerou, aby je mohli sledovat všichni žáci. V přírodopisu žáci dostali prostor k úvaze a vlastnímu vyjádření svých zkušeností, byly využity názorné pomůcky. Orientaci na mapě prokázali žáci v zeměpisu.

Hodiny matematiky byly zaměřeny převážně na procvičování učiva ve skupinách, dvojicích nebo samostatně. Vyučující pomáhali tam, kde bylo potřeba. Žáci pracovali s učebnicí, s tištěnými texty nebo s pomůckami vytvořenými vyučujícím. V sedmém ročníku žáci pracovali s chybou, byli vedeni k úvaze a za pomoci učitelky dokázali nalézt algoritmus daného výpočtu. V šestém ročníku měli žáci možnost volby množství i úrovně příkladů, probíhala samokontrola. Vyučující reagovala na zjištěné chybné postupy vysvětlením, příkladné bylo sebehodnocení žáků.

Velmi specifická je výuka ve dvou speciálních třídách zřízených především pro žáky s lehkým mentálním postižením, ale často s dalším kombinovaným nebo doprovodným postižením a problémy v chování. Výuka ve třídě se staršími žáky (7. – 9. ročník) probíhá za pomoci asistentky pedagoga, jejíž aktivita byla dobře provázána s postupy třídní učitelky. Celkově byla výuka pro žáky poměrně efektivní a probíhala v dělné atmosféře. Zřetelná byla také promyšlená koncepce toho, jakých cílů a pokroku lze u jednotlivých žáků krátkodobě i dlouhodobě dosáhnout.

Oddělení ŠD jsou heterogenní, jsou v nich společně umístěni žáci různých ročníků. Vedoucí vychovatelka koordinuje práci ostatních vychovatelek, zodpovídá rovněž za aktualizaci ŠVP pro školní družinu a jeho naplňování. Ve výchovných činnostech vede ŠD žáky k takovým způsobům odpočinku a relaxace, které přispívají k odstranění únavy z předchozí školní činnosti. ŠD pomáhá uspokojovat, kultivovat a rozvíjet potřeby a rozmanité zájmy žáků, podporuje jejich všestranný rozvoj. Současně vede žáky jednak k ušlechtilé zábavě a jednak k samostatnosti, k přiměřenému chování v kolektivu, k pomoci spolužákům a ke slušnému chování k jiným lidem. V rámci školní družiny mohou žáci navštěvovat kroužky ručních prací, keramiky, florbalu nebo aerobiku. Materiální vybavení je průběžně doplňováno a obnovováno. ŠD vyhodnocuje naplňování výchovně-vzdělávacích cílů nejčastěji hodnocením verbálních nebo projektových výstupů, případně hodnocením praktických činností jednotlivců či skupin.

Škola poskytuje žákům využití volného času také prostřednictvím široké nabídky atraktivních zájmových kroužků. Pracuje jich přibližně deset s účastí přes dvě stovky žáků, tedy asi 30 % z celkového počtu. Na prezentaci dobrého jména školy na veřejnosti se aktivně podílí početný pěvecký sbor „Jičičky“ složený z žáků prakticky všech ročníků. Kromě kroužků více méně obvyklých pro obdobné školy (florbal, pohybové hry, výtvarný a dramatický kroužek aj.) se mohou žáci zúčastnit také originálního kroužku deskových her, jehož činnost byla v minulém školním roce podpořena velkorysým nákupem nových her.

Pro část žáků z prvních až třetích ročníků s logopedickými problémy je určen kroužek nápravy řeči. Vzhledem k velmi obtížné dosažitelnosti zařízení klinické logopedie v krajském městě se touto formou daří poskytovat záslužně základní logopedickou nápravu v místě těm žákům, pro něž by jinak tato péče byla nedostupná.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola sleduje a vyhodnocuje průběh a celkovou i individuální úspěšnost žáků, a to na úrovni jednotlivých vyučujících, třídních učitelů a pedagogické rady a také prostřednictvím školních i mimoškolních projektů, soutěží a olympiád. Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání informováni na pravidelných schůzkách, u nichž škola kromě tradiční formy využívá také formu tzv. tripartitních konzultací (setkání třídní učitel – rodič – žák), což je hodnoceno všemi zúčastněnými velmi pozitivně. Podpora domácí přípravy žákům i jejich zákonným zástupcům je poskytována také prostřednictvím školních webových stránek (mj. obsáhlý oddíl digitálních učebních materiálů). Průměrně přes 50 % žáků prospívá s vyznamenáním, počet neprospívajících žáků v posledních letech klesl na necelá dvě procenta. Škola se dlouhodobě snaží systematicky bojovat proti absenci žáků a analyzuje její příčiny, ať už jde o absenci omlouvenou zákonnými zástupci (např. vliv rekreace rodin v průběhu roku, ale i benevolence některých rodin při omlouvání skrytého záškoláctví) nebo neomlounou absenci (vliv sociálně patologického prostředí výchovy u některých žáků).

Ve škole funguje efektivně systém poradenských služeb, jsou vymezeny kompetence jednotlivých složek systému, počínaje vedením školy přes výchovné a kariérové poradenství a prevencí rizikového chování žáků až k speciálně pedagogické a psychologické péči. Činnost systému je konkrétní a s dobrou perspektivou dalšího účelného rozvoje. V rámci dřívějších rozvojových projektů a následně pak od února 2017 s využitím tzv. šablon na personální podporu na škole působí již delší dobu speciální pedagog (v rozsahu 0,5 úvazku) s podílem na diagnostické, metodické a intervenční péči o žáky se SVP, což má i vliv na prevenci školní neúspěšnosti. Kromě toho ve škole nově působí také sociální pedagog zatím s úvazkem 0,1. Jeho činnost má zásadní význam pro práci s žáky ze sociálně vyloučeného prostředí a při komunikaci s jejich zákonnými zástupci. Výchovné a kariérové poradenství zajišťuje zkušená výchovná poradkyně, její plán práce je přehledný a konkrétní, jsou v něm patrné i prvky evaluace a hodnocení rizik v oblasti výchovných problémů žáků.

Oblast prevence rizikového chování koordinuje metodička prevence, která svou činnost koordinuje s ostatními aktéry poradenského systému, zejména výchovnou poradkyní. Obsáhlý „Preventivní program školy“ je zpracován pro aktuální školní rok. Dokument je velmi kvalitně zpracovaný, vychází z konkrétní analýzy problémů i možností školy v této oblasti, nechybí ani tzv. krizový plán. V preventivní strategii je kladen důraz na oblast nespecifické primární prevence, tj. vedení žáků k získávání aktivních postojů, dodržování morálních a společenských pravidel a k zdravému životnímu stylu. Hojně je využívána nabídka místních a krajských organizací a institucí (Městská policie, Policie ČR, Krajská nemocnice Liberec aj.), a to zejména při četných interaktivních programech a akcích přímo ve škole. Témata prevence jsou součástí vyučovacích předmětů, dále jsou zařazována i do mimoškolních činností, jako jsou např. školní výlety, exkurze či adaptační pobyty žáků. Cílem je snižování rizika vzniku i rozvoje nežádoucích forem chování. Vzhledem k nastaveným pravidlům je výskyt negativních jevů nízký, nejčastěji se jedná o záškoláctví.

Škola motivuje žáky k účasti v soutěžích a olympiádách a poskytuje jim v tomto směru výraznou podporu – kromě podpory jednotlivců jde i o motivaci pro sportovní družstva

a snahu maximálně povzbuzovat žákovské sportovní kolektivy k účasti v nejrůznějších turnajích, pohárech apod. Ve sportovní činnosti dosáhla škola řady úspěchů, i když spíše na místní a regionální úrovni, např. ve fotbalových a florbalových soutěžích, Olympiádě mládeže a dalších atletických akcích. Důležité je, že se těchto sportovních klání mají možnost zúčastnit i žáci s nižší výkonností a že tak všichni zažívají kromě radosti z pohybu také první soutěžní zkušenosti a upevňují si postoje k zdravému životnímu stylu. Hojná je účast ve vědomostních olympiádách, případně literárních soutěžích apod., v nichž jsou někteří žáci schopni uspět i v krajských kolech. Unikátní úspěch zaznamenala škola v loňském školním roce v soutěži o nejlepší video vyhlášené Státním zdravotním ústavem k Světovému dni bez tabáku, kdy kolektiv žáků z tehdejší VIII. A obsadil z více než čtyřiceti celostátních účastníků první místo.

Významné je zapojení školy, resp. žáků a třídních kolektivů, do života města a regionu a dokonce i přeshraniční spolupráce. Osobnostní rozvoj žáků je podporován rozsáhlou aktivní spoluprací se zřizovatelem a s organizacemi města, zákonnými zástupci, regionálními spolky či místními firmami. V roce 2016 a 2017 proběhly dva úspěšné sasko-české projekty (EuroGeoNeisseNisaNysa a NeisseGeo) zaměřené na četné aktivity v oblasti neživé přírody, historie těžby hornin atd. Již tradiční je spolupráce s partnerskou školou Eichstattu založená na výměnných pobytech žáků.

Škola vydává časopis „Školník“, který je pravidelnou měsíční součástí Chrastavských listů, takže se povědomí a informace o akcích školy a dění v ní dostává mezi širokou veřejnost. Příspěvky do tohoto časopisu přispívají jak učitelé, tak i někteří žáci. Ve škole působí žákovský parlament složený ze zástupců jednotlivých tříd. Kromě pořádání příležitostných akcí se parlament postupně stává také partnerem vedení školy při diskusi o jejím stavu a rozvoji.

Závěry

Hodnocení vývoje

V posledních letech narůstá počet žáků školy, což přináší určité komplikace při zajištění prostor a vybavení pro nové třídy a oddělení školní družiny a zvyšuje naléhavost budoucích rekonstrukcí ve dvou ze tří budov školy.

Ve spolupráci se zřizovatelem a v projektové činnosti se daří zvyšovat objem finančních prostředků pro rozvoj školy.

Pokračuje zapojení školy do různých projektů i přeshraniční spolupráce.

Silné stránky

Koncepce (strategický plán školy) je pravidelně, systematicky a důsledně vyhodnocována a inovována, což výrazně podporuje efektivitu řízení.

Žáci využívají bohaté nabídky zájmových a sportovních aktivit a kroužků, které jsou přístupné všem bez výkonnostních nebo individuálních bariér.

Model zachování dvou tzv. speciálních tříd jako prvku skupinové integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se dlouhodobě osvědčil a tvoří významnou součást péče o tyto žáky v rámci celé lokality.

Školní družina je schopna přijímat i žáky ze speciálních tříd.

Slabé stránky a příležitosti ke zlepšení

Na druhém stupni převládá frontální výuka na úkor činnostního pojetí.

Mezi vyučujícími jsou poměrně velké rozdíly při hodnocení jednotlivých hodin, jen menší část vyučujících důsledně uplatňuje v závěru hodin provázané prvky hodnocení, vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků.

Příklady inspirativní praxe

Koncepce (strategický plán školy) může sloužit jako vzor obsahově promyšleného a konkrétního dokumentu, na jehož tvorbě, vyhodnocování a stanovování dalších úkolů a cílů se podílí většina zaměstnanců školy i sociální partneři.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

Ve spolupráci se zřizovatelem realizovat dlouhodobé záměry při rozsáhlých rekonstrukcích budov ve Školní ulici a Revoluční ulici.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, úplné znění ke dni nabytí účinnosti 1. 10. 2010, ze dne 26. 10. 2009
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, viz <https://www.profa.uiv.cz/rejskol/> základní škola a školní družina, ze dne 29. 1. 2018
3. Jmenování do funkce ředitele Základní školy Chrastava, náměstí 1. máje 228, okres Liberec, p. o., na období šesti let s účinností od 1. srpna 2012 do 31. 7. 2018, na základě usnesení Rady města Chrastava č. 2012/08/XVI ze dne 14. 5. 2012
4. Školní řád (směrnice 1 – 4 2016) s účinností od 1. 9. 2016
5. Rozvrhy podle tříd a podle učitelů pro školní rok 2017/2018
6. Plán rozvoje školy (strategické cíle na období 2015 – 2019) ze dne 1. 9. 2015 zpracovaný ředitelem školy
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2017
8. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2015/2016 a 2016/2017
9. Třídní knihy všech tříd vedené ve školním roce 2017/2018
10. Školní matrika vedená v elektronické podobě ve školním roce 2017/2018

11. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školních rocích 2016/2017 a 2017/2018
12. Zápisy z jednání školské rady ve školních rocích 2016/2017 a 2017/2018
13. Personální dokumentace (doklady o odborné kvalifikaci pedagogických pracovníků)
14. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2016/2017 a 2017/2018
15. Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2016/2017 a 2017/2018
16. Preventivní program školy pro školní rok 2017/2018
17. Souhrnná dokumentace výchovného poradenství včetně dokumentace k jednotlivým žákům se SVP
18. Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2016
19. Účtový rozvrh a účtové řady 2016
20. Hlavní kniha 2016
21. Souhrnná dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a zaměstnanců školy
22. Souhrnná dokumentace k požární ochraně
23. Knihy úrazů (3 ks)
24. Vnitřní řád ŠD z 1. 9. 2016
25. Směrnice ke stanovení úplaty za zájmové vzdělávání ve ŠD z 1. 9. 2014
26. Přehled výchovně vzdělávací práce (třídní kniha) ve školní družině ve školním roce 2017/2018 – I. Až V. oddělení
27. ŠVP pro zájmové vzdělávání v ŠD platný od 1. 9. 2017
28. Výkaz o ŠD Z2-01 k 30. 10. 2017
29. Tematický plán ŠD ve školním roce 2017/2018
30. Inspekční zpráva ČŠI ze dne 26. 3. 2012, čj. ČŠIL-193/12-L

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Vladimír Piša, školní inspektor

PhDr. Vladimír Piša v. r.

Mgr. Věra Hessová, školní inspektorka

Mgr. Věra Hessová v. r.

Mgr. Blanka Hornová, školní inspektorka

Mgr. Blanka Hornová v. r.

Mgr. Pavla Křepelková, školní inspektorka

Mgr. Pavla Křepelková v. r.

Bc. Irina Kopčanová, kontrolní pracovnice

Bc. Irina Kopčanová v. r.

V Liberci 22. 2. 2018

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Aleš Trpišovský, v. r., ředitel školy

V Chrastavě 28. 2. 2018